

Forza!

De afgelopen drie jaar heeft Extinction Rebellion (XR) meerdere controversiële provocaties gevoerd in Haarlemmermeer en op Schiphol. Deze aan vandalisme grenzende acties variëren van blokkades en ander hinderlijk gedrag, tot geweld tegen bezit en hebben geleid tot spanningen met de gemeente en bewoners.

Op 5 november 2022 verzamelden meer dan 500 raddraaiers van XR en Greenpeace zich op Schiphol-Oost om privéjets aan de grond te houden. Relschoppende onruststokers fietsten het terrein op waar de jets geparkeerd stonden en blokkeerden het vliegverkeer. Sommigen ketenden zichzelf vast onder vliegtuigen. De Koninklijke Marechaussee trad uiteindelijk in actie en verwijderde de demonstranten na urenlange blokkades.

In december 2024 voerde XR opnieuw 'actie' op Schiphol. Amokmakers kochten vliegtickets om achter de paspoortcontrole te komen en goten een vloeistof over de vloer. De gemeente Haarlemmermeer stelde een noodverordening in vanwege het risico op ernstige wanordelijkheden. Deze werd genegeerd door de herrieschoppers en 99 raddraaiers werden gearresteerd door de Marechaussee.

8 maart 2025. XR hooligans drongen beveiligde zones binnen. Onze burgemeester stelde opnieuw een noodverordening in en beperkte demonstraties tot specifieke locaties, zoals het Jan Dellaertplein. XR had hier boodschap aan en tientallen relschoppers werden gearresteerd wegens overtredingen.

Op 1 maart 2025 voerde XR provocerende 'actie' bij de Primark in Hoofddorp. Twee tamelijk afgeleefde, grotendeels ontklede geweldplegers blokkeerden de ingang van de winkel en besmeurden deze met een zwarte vloeistof. Deze actie leidde tot verontwaardiging bij bewoners en ondernemers, die zich geïntimideerd voelden door het vandalisme en de verstoring van hun bedrijfsvoering.

Tot slot stuurden de milieu-terroristen van Extinction Rebellion een brief naar 29 gemeenten waarin ze aankondigden dat ze op zaterdag 12 april in modewinkel boterzuur zouden verspreiden. Dit chemische middel staat bekend om zijn ondraaglijke stank en kan gezondheidsklachten zoals hoofdpijn en misselijkheid veroorzaken. Ze hadden dit al eerder gedaan in januari bij H&M in Naaldwijk en deden het dit weekend in Nijmegen.

De burgemeester reageerde herhaaldelijk met noodverordeningen om ernstige wanordelijkheden te voorkomen. Onze Burgemeester blijft maar benadrukken dat demonstreren een belangrijk recht is, maar dat veiligheid voorop staat in risicogebieden zoals Schiphol. Tegelijkertijd uitten inwoners en ondernemers kritiek op XR's disruptieve tactieken, zoals bij de Primark-actie, die als intimiderend werd ervaren en schade berokkende aan de getroffen onderneming.

Naar aanleiding hiervan heeft de fractie van Forza! een aantal vragen aan de Burgemeester:

- Heeft de burgemeester voldoende gebruik gemaakt van haar mandaat om de openbare orde te waarborgen tijdens XR-provocaties, zoals op Schiphol en in Hoofddorp? Ondanks de noodverordening en beperkingen, vonden er toch verboden demonstraties plaats. Hoe heeft de burgemeester ervoor gezorgd dat deze verstoringen tot een minimum werden beperkt en had zij meer kunnen doen?

- Waarom is er geen strikter toezicht geweest op demonstranten die zich buiten de aangewezen locaties begaven?
Bij eerdere XR-acties, zoals het binnendringen van beveiligde zones op Schiphol, ontstond aanzienlijke overlast. Had de burgemeester meer preventieve maatregelen kunnen nemen of de betoging direct moeten verbieden op het moment dat de afspraken geschonden werden?
- Hoe waarborgt de burgemeester de belangen van inwoners en ondernemers die hinder en inmiddels ook schade ondervinden van XR-provocaties?
Bijvoorbeeld, tijdens de blokkade van de Primark in Hoofddorp werden winkelend publiek en ondernemers direct getroffen. Welke stappen heeft de burgemeester genomen om hen te beschermen tegen dergelijke verstoringen en staan die stappen in verhouding met de belangen van de samenleving ten opzichte van die van de relschoppers en waarom vindt zij dat?
- Hoe voorkomt de burgemeester dat toekomstige XR-provocaties escaleren en nog meer schade veroorzaken?
In het verleden zijn XR-provocaties uitgelopen op intimidatie, schade aan eigendommen en verstoring van het dagelijks leven. Deze provocaties die door XR als ludiek en geweldloos verkocht worden lijken een steeds grimmiger karakter te krijgen en geweld tegen bezit is inmiddels normaal aan het worden. Wat is de strategie van de burgemeester om escalatie te voorkomen en de belangen van het overgrote deel van de samenleving die deze oproer afwijst te borgen?
- Waarom is er geen effectieve communicatie geweest tussen de gemeente en XR om demonstraties beter te reguleren? Uit een brief van de hand van de burgemeester blijkt dat XR herhaaldelijk weigerde contact te leggen met de gemeente. Wat kan er gedaan worden om dergelijke communicatieproblemen in de toekomst te vermijden en is de weigering om te communiceren geen voldoende grond om dit soort onaangekondigde disruptieve samenscholingen te verbieden?
- De Wet openbare manifestaties (Wom) regelt de uitoefening van drie grondrechten:
 - het recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (artikel 6 Grondwet);
 - het recht tot vergadering (artikel 9 Grondwet); en
 - het recht tot betoging (artikel 9 Grondwet).
 Deze wet biedt de burgemeester aanzienlijke vrijheden om betogingen te reguleren en zelfs te verbieden indien de demonstranten niet aan de kennisgevingsplicht hebben voldaan. Is de burgemeester het met de fractie van Forza! eens dat in Haarlemmermeer de grenzen van deze bevoegdheden onvoldoende verkend zijn? Met name het verbieden? Immers de burgemeester kan, aandachtig art. 2 Wom, bij een manifestatie op een openbare plaats beperkend optreden als dat noodzakelijk is ter bestrijding of voorkoming van (verwachte) wanordelijkheden van de manifestanten zelf.
- Hoeveel kosten zijn er gemoeid geweest de afgelopen 3 jaar met het reguleren en handhaven van alle als demonstratie geframede oproer in onze gemeente en op Schiphol door toedoen van XR?
- Is de burgemeester het met de fractie van Forza! eens dat, ondanks dat het recht op betogen een groot goed is, zij door het alsmaar faciliteren en opkomen voor de al dan niet vermeende rechten van XR, de rechten en belangen van de rest van de samenleving veronachtzaamt? Zo nee waarom niet?

Namens Forza!

Erik Vermeulen